

Tweede Kamerverkiezingen 2025

TOEGANG TOT ZORG VOOR IEDEREEN - OOK ZONDER ADRES OF VERZEKERING Fatsoenlijk, effectief én kostenbesparend

Oproep aan politiek Nederland

Medisch noodzakelijke zorg mag nooit afhangen van iemands adres, papieren of situatie. Toegankelijke zorg is geen luxe, maar een basisvoorwaarde voor een menswaardige en fatsoenlijke samenleving. **Een van de meest kwetsbare groepen in Nederland - dak- en thuisloze mensen - ervaart grote drempels in de toegang tot zorg.** Zij komen te laat of helemaal niet bij een zorgverlener, met alle gevolgen van dien: onnodig lijden en vermijdbare sterfte. De samenleving wordt hierdoor opgezaagd met sterk oplopende zorg- én maatschappelijke kosten. Laat-verleende zorg is de duurste zorg die er is. Uit Canadees onderzoek blijkt dat die opeenstapeling van kosten leidt tot zorgkosten die 7 keer hoger kunnen zijn. Onderzoek van de Nederlandse Straatdokers Groep laat zien dat het aantal consulten van een dakloos persoon die de eerstelijnszorg weet te vinden lager is dan van een gemiddelde burger. En er vinden minder verwijzingen plaats.

Wij vragen aan politiek Nederland:

1. Financiële drempels bij de toegang tot zorg voor dak- en thuisloze mensen weg te nemen.
2. Straatzorg in elke gemeente beschikbaar te maken.
3. Samenwerking binnen de zorg te versterken en beter te ondersteunen.

Drie routes naar toegankelijke zorg voor dak- en thuisloze mensen

1. Verwijder financiële drempels – zorgverzekering voor iedereen

In de stratzorg is gemiddeld de helft van de patiënten onverzekerd, met grote verschillen tussen steden. De (niet-dekkende) financiering van stratzorg is een lappendeken van regelingen, subsidies en potjes.

- Stop de bezuiniging van 40 miljoen op zorg voor onverzekerden. Goedkoop = duurkoop.
- Verplicht werkgevers om hun arbeidsmigranten te helpen registreren en verzekeren. Er is een kwart miljoen EU-arbeidsmigranten niet geregistreerd in de Basisregistratie Personen als ingezetene, terwijl ze wel 'wonen' in Nederland.
- Maak verzekeren mogelijk voor ongedocumenteerde mensen die in staat zijn om premie te betalen door middel van een 'gemoedsgemotiveerden'-regeling.
- Maak het onmogelijk dat mensen hun zorgverzekering kwijtraken bij verlies van werk, adres of het uitzitten van straf (30 procent van de mensen die een penitentiaire inrichting verlaat is onverzekerd).
- Pak de ellende bij de bron aan. Zorg op langere termijn ervoor dat niemand in Nederland onverzekerd kan zijn. Niemand.

2. Straatzorg in elke gemeente

Straatzorgteams zijn vaak het eerste aanspreekpunt voor mensen zonder dak, papieren of vertrouwen in de reguliere zorg. Ze werken op straat, in opvanglocaties en in nauwe samenwerking met onder andere GGZ, verslavingszorg en maatschappelijke organisaties. In ongeveer 40 gemeenten in Nederland is er een vorm van straat zorg, variërend van een wekelijks medisch spreekuur van een verpleegkundige of huisarts op locatie tot een volwaardige straat zorgpraktijk. Toch is straat zorg nu nog te vaak afhankelijk van lokale pioniers, incidentele subsidies en goodwill.

- Veranker straat zorg als een bijzondere vorm van eerstelijnszorg in de wet, bijvoorbeeld via de Wet publieke gezondheid of de Zorgverzekeringswet.
- Landelijke norm: elke centrumgemeente moet toegang bieden tot een interdisciplinair straat zorgteam.
- Realiseer in alle centrumgemeenten eerstelijnsverblijf (ELV-bedden) voor de doelgroep, direct gekoppeld aan een straat zorgpraktijk, met een eenvoudige financiering.
- Structurele bekostiging van straat zorg in alle gemeenten. Vereenvoudig de financiering van zorg aan dak- en thuisloze mensen in samenwerking met zorgverleners, verzekeraars en overheid.

3. Versterk interprofessionele samenwerking in de zorg voor dak- en thuisloze personen

Zorg voor kwetsbare mensen vraagt om samenwerking over grenzen van disciplines en systemen heen. Toch stukt die samenwerking regelmatig: verwijzingen mislukken, zorgverleners weten niet wie verantwoordelijk is of waar de vergoeding vandaan moet komen. Te vaak vindt een huisarts, ziekenhuis of zorginstelling het ingewikkeld – de declaratie of de persoon. En wanneer mensen wel ergens worden toegelaten is er te vaak sprake van het ‘dumpen’ op een plek waar mensen eigenlijk niet thuishoren, omdat bijvoorbeeld laagdrempelige plekken (bedden) met een simpele financiering niet bestaan. Straat zorg laat zien dat integrale samenwerking werkt, mits er tijd, vertrouwen en coördinatie is. Het gaat onder meer om huisartsen, straatverpleegkundigen, praktijkondersteuners, GGZ, Wlz-zorg, verslavingszorg, apothekers, revalidatie, eerstelijnsverblijf, geboortezorg, jeugdgezondheidszorg en infectiebestrijding.

- Investeer in interprofessionele teams rond mensen in kwetsbare situaties: huisarts, GGZ, opvang, sociaal werk, forensische zorg en veiligheidsketen.
- Stimuleer warme overdrachten tussen instellingen en straat zorg (bijvoorbeeld na detentie of ziekenhuisopname).
- Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd bewaakt en adviseert over de kwaliteit van de zorg in Nederland, laat haar ook handhaven op en adviseren over niet-verleende zorg.

Contact

Stichting Nederlandse Straatdokers Groep
info@straatdokter.nl
085 - 085 203 18 64

straatdokter.nl